

DOMOVINA

Oglasni:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravitelstvo „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Petkova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Kompromis v izvoznem vprašanju.

Dr. Zerjav: — Glede izvoza je v ministrski krizi šlo v glavnem za pšenico. Ostala zrnja so na razpolago (izvzemši oves, ki se ga zadržuje radi vojske) v toliki množini, da noben izvoz domače prehrane ne ogroža. Zlasti velja to za koruzo, ki se je itak nič ne da prodati.

Glede pšenice smo imeli le dvoje alternativ:

1.) *radikalno-klerikalno*, ki je hotela izvoz monopolizirati v roki delniške družbe z imenom „Središnja zadruga“. Ta bi izvozila, *kolikor bi hotela*. En del dobička naj bi dobila država;

2.) *demokratsko-agrarno*, ki je bila za svobodni izvoz s plačilom izvozne carine in osiguranjem zdrave valute ter z jamstvi za aprovizacijo pasivnih pokrajin. Tretje možnosti ni bilo. Pač pa je ves kmetijski in trgovski stan za čisto neomejen izvoz. Nekateri pa zabavljajo, da je v Jugoslaviji 90 % kmetov. Pozabljajo, da so takozvani pasivni kraji v vseh teh vprašanih povsem *indolentni*. Le Slovenija neprestano povdarja svoj interes.

Napram verziji št. 1. se je ugovarjalo, da se ne *zaupa* nobeni centralni nakupni organizaciji. Ze prvo delo „Centralne Uprave“ pod trgovskim ministrom Ninčičem je bilo tako, da je vzbudilo veliko hude krvi. Vsi so videli, da bode bodisi „Centralna uprava“, bodisi „Središnja zadruga“ z nakupom poverila svoje pristaje, ki bodo od seljaka brez rizike po čim nižji ceni kupovali in tako kupljeno pšenico prodali „Središnji zadrugi“. V bistvu ta sistem ni nič drugega kakor *izvoznikarski*, vendar brez rizike trgovca, ker gre ves na „Centralno Upravo“ ali „Središnjo zadrugo“. Proti tej nameri se je vzdignil *ves kmetijski stan, združništvo in vsi trgovci* razen onih, ki so „blizu“ odločilnim osebam v trgovinskem ministrstvu, oziroma „Središnji zadrugi“. Proti njej so bili vsi trgovci v provinci, ker so vedeli, da pridejo na „vrsto“ le oni ljudje, ki so blizu novi centrali.

Druga (demokratsko-agrarna) verzija je bila vsled tega *edina, ki preostaja*. Ker so statistike o letini različne, in da se omogoči prehrana pasivnim krajem, ki jim da finančni minister sredstva za nakup na razpolago, da se založe, se je svobodni izvoz omejil na 15.000 vagonov. Če piše „Slovenec“, da je to „izvoznikarstvo“, piše proti boljšemu svojemu prepričanju. Saj to je ravno glavni uspeh kontingentnega sistema, *da ni več izvoznik*. Kdor plača 2 K od kilograma pšenice izvozne carine, kdor ententno valuto (kupnino) odstopi deviz. centrali in žito pripelje v Špilje, ga izvozi Smešno je pisati o bankah, ki so kupile in so „interesirane“. Cena pšenici je čez 6 K v Banatu, v Špiljah s carino vred stane 11 K. *Po tej ceni se ne bo dalo v inozemstvu nič prodati*. Cene bodo morale nazaj ali pa bo padla naša valuta. Nekateri stalno kriče o slabi naši valuti, a pozabljajo, da drži valuto pokonci samo eksport. Kar smo v zadnjih mesecih imeli olajšane draginje, se imamo zahvaliti samo valutni politiki g. Stojanovića, ki je pa nadalje mogoča le ob pomnožitvi eksporta.

Vsled tega sem globoko uverjen, da so demokratski poslanci imeli prav, da so se odločili za *kontingentno* politiko in podrli „Središnjo zadrugo“, ki bi izvažala *neomejeno*, dokler bi to gotovim ljudem ugodilo.

„Slovenski Narod“ je priobčil te dni nekaj člankov proti „Demokratski zajednici“. Pisani so v nedopustnem tonu. Refren je: „Zmagalo je stališče zarade“. Kaj hoče s tem „Slovenski Narod“ reči? Kakšne „zarade“? Zarada v njegovem smislu je nepošten zaslužek. *Kdo naj nepošteno zasluži*, ako je izvoz vsakomur prost do izčrpanja 15.000 vagonov? Ker je izvoz prost, ni treba ni-

kakršnih dovolil, ki bi se mogla dati le enemu, drugemu pa ne. Tu je torej „zarada“ izključena.

„Slovenski Narod“ je silovito uslugo storil političnim nasprotnikom, in sicer klerikalcem in radikalcem. Dvomim, da so članki vanj prišli z vednostjo dr. Tavčarja. Taká taktika vede k razsulu. Vede pa tudi v nezaupanje in osebno borbo.

„Slovenski Narod“ je pozabil, da se je v celi vrsti člankov zgražal nad dolgotrjajo krize. Napadal je v tem oziru demokrate in klerikalce. Zares, kriza se ne bi vlekla, če bi demokrate sprejeli klerikalno-radikalno stališče glede *agrarne reforme in izvoza*. „Slovenski Narod“ bi se bil moral tedaj ob enem izraziti, da se v teh vprašanih popusti. On pa je prinašal istočasno članke za demokratsko stališče, ob enem pa lopotal po vodjih demokratov, zakaj ne podpišejo sporazuma. Te taktike ne razumem več.

Če prav razlagam mišljenje člankarja v „Slovenskem Narodu“, je on proti *vsakemu izvozu živil*. On bi našo valuto držal pokoncu samo z lesom. Kakšno vlado bi na tej bazi spravil skupaj za jesen 1920, na to sem radoveden. Radikalci bi ne šli vanjo, ker hočejo krepko izvažati pšenico in vsa zrnja, vendar le preko svojih ljudi. Demokrati ne bi vstopili, ker so njih mandanti skoro sami kmetje in ker *brez kompromisa* v izvozni politiki ne gre. Po letošnji žetvi biti proti *vsakemu izvozu*, je ista *politična in gospodarska nemožnost*, kakor je v zahtevi, da mala manjšina velikanski kmetijski večini naloži maksimalne cene! — Ako bi naj postopali po stališču „Slovenskega Naroda“, bi morali demokrate prepustiti vlado drugim, ki bi pa tudi ne storili tega, kar ta list želi.

Končno pa se da o vseh teh vprašanih govoriti v dr. gen. tonu, kakor to delata znana dva člankarja v „Slovenskem Narodu“. Žaljive opazke, pritajena namigovanja in večne groznje s „poloni“ — vse to kuži politično atmosfero. Ne koristi nobenemu razen klerikalcem. Ljudem, ki ne mislijo preko svojega nosa, ugaja ta površna politika. Ljubljana pa zaradi tega ne bo imela niti za en vinar cenejše moke.

Vatikan proti Jugoslaviji.

Protest dalmatinske duhovščine.

V Splitu so se sestali dalmatinski duhovniki, ki niso izgubili ljubezni do svojega naroda, ki jim je narodnost, naše ujedinjenje bolj na srcu, kakor vatikanski italijanski imperializem in sklenili odločen protest proti postopanju Vatikana v jugoslovanskih vprašanih. Sestavili so spomenico, ki so jo izročili po odposlanstvu papeževemu delegatu Cherubiniju v Beogradu.

Iz te spomenice povzamemo sledeče:

„Po tisočletni borbi za „krst častni in slobodu zlatnu“ se je naš narod ujedinil v slobodni kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ali njegovo veselje nad dobljeno svobodo ie bilo kratko, ker najlepše bisere naše zemlje je zasedla italijanska vojska in velik del našega naroda zapadel je zopet pod oblast tujcev.

Kako žalostne so v teh krajih razmere znano Vam je po najnovejših tragičnih dogodkih, ki so se dogodili tam. Nam, duhovščini ni namen danes, da se obširno bavimo z vprašanji politično-narodne vsebine, ako tudi, kakor pravi sinovi svojega naroda to najbolj čutimo, ali ravno mi duhovniki smatramo kot dolžnost in to sveto dolžnost, da vas opozorimo na žalostne razmere v teh krajih in usodne posledice za vero in udanost našega naroda Petrovi cerkvi in njenemu glavarju, ki ga vi zastopate v naši kraljevini.

Od prvega dne italijanske okupacije do danes dogodilo se je na našem zasedenem ozemlju, ki prebivajo na njem samo Jugoslovani, toliko nepravilnih in nezakonitnih dogodkov na polju cerkvene uprave, ki so vsi izzvali silno ogorčenje v dušah vernikov.

Da navedemo samo nekoliko dejstev:

Odstavitev škofa Karlina iz tržaške škofije, ki jo tvorijo v večini Jugoslovani in imenovanje škofa Bartolomasia, ki ne razume niti ene jugoslovanske besede, interniranje krškega škofa Mahča, a rimska kurija proti temu nasilju ni niti protestirala, izgnanje očetov Konventualcev iz Cresa, ki jih je Vatikan nadomestil z italijanskimi menihi iz Padove; pregnanstvo reškega in trstatskega župnika dr. Kukanića in dr. Račkage, odpust na ših katehetov, imenovanje reškega administratorja Constatinija in italijanskih duhovnikov, kar se ni zgodilo zaradi verske potrebe vernikov, ampak samo na zahtevo in na korist politične propagande enega d' Anuzia in to brez sporazuma s senjskim škofom, da celo vkljub njegovemu protestu in vseh odločb kanonskega prava — vse to je izzvalo silno ogorčenje v našem narodu, posebno pa seveda med katoliki in je povsem razumljivo, da je zavladalo v našem narodu splošno prepričanje, *da se je v sporu Jugoslavije z Italijo udnjal v službo italijanskega imperializma*.

Tako je danes naše prepričanje, a kako težko je stališče jugoslovanske katoliške duhovščine, ki živi in čuti s svojim narodom, kako ogromnih posledic bi moglo imeti vse to — to prepuščamo vam, da ocenite vso težino moralne odgovornosti!

Temu ogorčenju krivo je tudi že staro nezadovoljstvo našega jugoslovanskega naroda proti postopanju Vatikana, ki je oviral in prepovedal uporabo staroslovenskega cerkvenega jezika v slovanskih krajih, ki sta jih dovela slovanska apostola Ciril in Metod v okrilje katoliške cerkve, kateri so ti narodi vkljub toliko razočaranj vendarle še ostali zvesti!

Po zlomu avstroogrške monarhije zahteval je jugoslovanski episkopat na svojem sestanku od 27. do 29. novembra 1918, da se uporaba staroslovenskega jezika razširi na vse področje naše kraljevine. Na soglasno zahtevo jugoslovanskega episkopata Vatikan ni niti smatral vredno odgovoriti in ugoditi, *kakor vemo iz zanesljivega vira pod pritiskom italijanskega imperializma noče ugoditi ti zahtevi*.

Torej naj se nikdo ne čudi, da je začel naš jugoslovanski narod izgubljati svoje zaupanje v Rimsko kurijo. Usodne posledice so že na vidiku! V jugoslovanskih zasedenih krajih nastal je živ pokret za prestop vv pravoslavno vero, ta pokret se bo razširil tudi po svobodnem ozemlju, ker ti kraji tvorijo etnografsko in versko celino. Nastal je v našem narodu pokret za narodno cerkev, ki ima poleg drugih zahtev na programu tudi zahtevo porabe narodnega jezika v cerkvi.

Duhovščina snatra za svojo dolžnost, da vzdigne svoj glas, dokler je še čas in da vas opozori na te činjenice in njih dalekosežne posledice.

Prosimo vas, da to našo spomenico dostavite merodajnim krogom v Vatikanu, ker je skrajni čas, da jugoslovanski narod, s katerim njegovo duhovništvo stoji in pade, vendarle doseže svoje pravice!

Ako pa Vatikan v današnjem svetovnem kaosu v današnjih velikih socialnih revolucijah, ki jim prednjači slovanska sovjetska Rusija, z ozirom na pojave v Čehoslovaški in drugod, ne udovolji jugoslovanskemu narodu v njegovih skromnih a opravičenih zahtevah, bo prišel čas, ko se ta zapostavljeni in poniževani narod sploh ne bo več hotel obrnati na Rim“.

Tako je govorila poštena in narodna dalmatinska duhovščina.

A naša?

Ako ima še kaj časti v sebi, — ako ima še kaj zmisla in čuta za naš narod, tedaj je njena najsvetejša in prva dolžnost, da se brez premislekov pridruži protestu dalmatinske duhovščine, ker ako ne stori tega duhovščina, storil bo to narod sam, prešel bo preko nje na dnevni red in prekinil z deklo italijanskega imperializma — Vatikanom!

Nove smernice Slovanstva.

Po zlomu centralnih držav bilo je ljudi, ki so mislili, da je slovansko vprašanje rešeno z osvobojenjem, ujedinjenjem in samostojnostjo posameznih slovanskih plemen. Toda razvoj dogodkov je dokazal, da slovansko vprašanje ni rešeno in da so nove slovanske države naredile veliko napako, ko so si začele iskati svojega oslonca in mednarodnih zvez drugje in ne tam, kamor jim je kazala prirodna pot. Temu, ti pogrešeni orientaciji politike slovanskih držav so bile v prvem redu krive razmere v Rusiji, ker so vsi mislili, da ne morejo več računati na Rusijo, kakor činitelja v svetovni politiki, a še bolj v slovanski. Toda razmere so se kar preko noči izpremenile.

Poljska, ki jo je hotela antanta izkoristiti v svoje namene proti Rusiji — a očevidno je, da se antanta ni bala toliko ruskega boljševidja, kakor nevarnosti obnovljene Rusije — je napadla Rusijo in doživela popoln poraz. Ta rusko-poljska vojna, ki jo kot Slovani moramo obžalovati — ima vendarle svojo dobro stran, ker je dokazala, da je Rusija še vedno činitelj, ki jo mora vpoštevati ves svet. To jasno vidimo iz pisanja zapadnoevropskega časopisja in iz nervoznosti, ki preveva angleško, francosko in italijansko politiko.

Tudi Bolgarska je uvidela zgodovinsko napako svoje politike, ko je iskala zaslombe v svetu, ko se je odtujila svojim prirodnim zaveznikom na Balkanu, ko je izdala Rusijo. Izjave razsodnih bolgarskih politikov, stremljenja današnje vlade g. Stambulskega so najboljši dokaz, da se Bolgarska vrača tja, kjer ji je bilo vedno mesto. Napovedani obisk Stambulskega v Beogradu bo nedvomno veliko pomogel, da dobi bolgarska zunanja politika nove, slovanske smernice.

Prvi, a obenem najrealnejši plod teh novih smernic in orientacij slovanske politike pa je vsekakor zveza med Jugoslavijo in Češkoslovaško republiko. Ta zveza sicer še ni izdelana in ugotovljena v vseh svojih poedinostih, ali že danes trdimo, da je ta zveza temelj nove svetovne, a to slovanske politike. Spoznanje potrebe take zveze je že velike važnosti, ali kake bodo koristi šele v gospodarskem in političnem pravcu, to pokaže naša bodočnost. Interesi Jugoslavije in Češkoslovaške so takorekoč skupni, ako pa niso skupni, tedaj so si medseboj tako podobni, da jih moremo smatrati kakor skupne! Jugoslovansko-češkoslovaška zveza bo pa tudi temeljni kamen, ki se bo na njem zgradila vseslovanska zveza, ki bo v bližnji bodočnosti odločevala v svetovni politiki. Velike naloge čakajo to novo zvezo, a ena prvih, slovanskih nalog je ta, da najde pota in načine, da mirnim potom reši rusko-poljski spor, ki ga ni izzvala niti Poljska niti Rusija, ampak edinole antanta, ki se je prestrašila preporoda Rusije in Slovanstva.

Zato se prav nič ne čudimo, ko čitamo posebno v italijanskih časopisih dolgovezne članke o nevarnosti panslavizma. Da, res je, prav imate, panslavizem prihaja, a ne več oni idealni, teoretični panslavizem, nego realni panslavizem, vtelesnjen v gospodarski kulturni in obrambni zvezi vseh slovanskih držav!

Zato pozdravljamo s toliko večjim veseljem in zadoščanjem jugoslovansko-češkoslovaško zvezo, ker vidimo v nji najboljše jamstvo nove dobe. Svobodne slovanske države, zvezane s trdno vezjo bratstva, ljubezni in zaupanja, se razvijajo v trden zid, ki bodo ob njega zastoj butale glave naših sovražnikov, ki so jih postavili okoli nas naši „zavezniki“.

Zveza slovanskih držav pa bo poedinim državam v ti zvezi najzanešljivejši porok, da se popravijo vse krivice, ki so nam jih nadedli naši dosedanji zavezniki v najrazličnejših mirovnihih pogodbah.

Zlasti mi Slovenci smemo in moramo pričakovati največ od močne slovanske zveze, ker le od nje moremo pričakovati, da združi z nami vse, ki nam jih je odtrgalo nasilje zvižaje in zavezniške nezvestobe.

OGLASI V „DOMOVINI“ SO NAJCENEJSI IN IMAJO VELIK USPEH. ZATOREJ: INSERIRAJTE!

Dopisi.

Iz Blok. 22. t. m. se vrši tu ustanovitev odseka telovadnega društva „Sokol“. To je seveda trin v peti pri Bločanih nad vse „priljubljenemu“ župniku Viktorju Šviglu. Kako je mož priljubljen se vidi že iz tega, da so bili na škofijstvo odposlani trije protesti proti njegovemu imenovanju in to samo zaradi tega, ker je gospod nad vse dober za hujskanje in laganje, kar mu je bilo že večkrat dokazano. Toda naša škofija živi še v avstrijskem duhu, ker se pravniči ne ozira na želje ljudstva. Sovraštva Bloke še niso poznale toliko kot sedaj in bližje se prav viharni časi, ker hoče g. župnik prevzeti tudi občinsko upravo. To seveda ne bo šlo tako lahko, ker je tudi še nekaj Bločanov, ki se prav nič ne ustrašijo, da so „liberalci“. Hvala Bogu se je začelo tudi na Blokah svitati in k temu je mogoče pripomogel g. župnik Švigelj in tudi „Sokola“ ne bi bilo gotovo še par let na Blokah. Svetujemo mu, da drži še par pridig proti njemu, da bode vsaj ljudi opozoril, da se je „Sokol“ ustanovil. Šel je v pokoj naš čestitljivi stari župnik g. Koritnik, ki ni prizadel nikomur nič hudega in je bil posebno pri moških zelo priljubljen. Naselil se je v Novi vasi in Bločani mu kličemo mnogo let!

Iz Bleda. Danes sem imel posla pri nekemu kmetu v občini Bled, ko vstopim v njegov dom dobim ga pri čitanju „Domovine“. Na moje vprašanje, kaj je novega, mi odgovori kmetič: „Saj ste menda že brali, da si je deželni predsednik dr. Brejc, ko je pri ježi padel s konja, zlomil kost na rami?!“ Seveda nisem o dogodku ničesar vedel ter se naravno začudil tej predsednikovi nesreči, toda kmetiču to moje vedenje ni bilo videti popolnoma povšeči, ker je dostavil: „Pa kaj, vam se smili? Prav mu je! Če bi on opravljal svoje uradne posle v svojim uradu, bi se mu gotovo ne bi bilo nič žalega dogodilo, toda ker misli, da mora kot predsednik deželne vlade aristokratsko jahati, je pač dobil za to svojo domišljavost primerno plačilo.“ Oh, ti nepoboljšljivi Blejci!

Moste pri Ljubljani. Malokdaj se čuje v Domovini kaj iz naše občine. — Pred nedavnim časom se je žena pismonoše g. Ivana Parteli izrazila proti neki materi, koje sin je Sokol, kako more istega pustiti k Sokolom, ki so največji razbojniki in brezverci, ki so vrgli Boga s križa ter ga oskrunili ter oprizorili s tem največje lopovstvo. Sedaj, ko že vsak otrok ve, da sta bila urednika „Slovenca“ in „Večernega lista“ kaznovana zaradi podlega obrekovanja Sokolstva, se še dobijo gotovi elementi, ki si upajo tako govoriti. Obenem naj bi bil to apel na Sokolski savez SHS, da naj prime vse hudobne obrekovalce za jezik in ne dopusti jemati ugleda organizaciji, ki je v Avstriji pod bičem nemških valpetov in klerikalcev največ trpela in si prizadevala, da je nastala Jugoslavija. Klerikalci naj si potrkajo na prsa in obude kesanje, ko so leta 1914 izdali parolo „Srbe na vrbe“ in pošiljali prostovoljce iz orlovske armade na vojno proti našim mučniškim bratom Srbom (glej dr. Koroščeve dok. 1914), med tem ko nam je krvavelo srce in smo se s strahom ozirali na Beograd. Prišel je preobrat, posetil nas je regent in naši orli so se klečeplazili in izmoledovali redove Svetega Save. Vam pa napredne matere: kar imate dobrega in nepokvarjenega naraščaja, pod okrilje Sokola. — Moščan.

Iz Vinice pri Črnomlju. Gotovo mislite, da je pri nas vse v najlepšem redu, ker ne dobite od tu nikakega poročila. Evo vam nekoliko novic iz samostojne „republike“ Vinice. Na dan sv. Petra in Pavla je zatislil za vedno oči naš župnik Jurij König, imenovani tudi kralj Belokrajine. Kako priljubljen je bil med svojimi farani ve pač le tisti, kateri je imel z njim kak posel. Poročal vam bi le o njegovi zapuščini, katera kakor kažejo sedaj različni dogodki ni bila ravno premajhna. Ali pri vsem svojem bogastvu je revež pri izpopolnitvi poslednje volje, skoraj popolnoma pozabil svoje bližnje sorodnike. Pač pa ni pozabil svojih nekdanjih prijateljev, političnih agitatorjev, kateri so bili za nekoliko časa padli pri njem v nemilost. Ko so pa ti za nekaj časa sovražni prijatelji videli, da gre gospodovo življenje proti koncu, so se na vso moč prizadevali zopet pridobiti njegovo naklonjenost, kar se jim je tudi prav dobro obneslo. Dobili so ga popolnoma pod svojo kopito. Njegov hišni zdravnik, t. j. viniška babica se je za ves njen trud pošteno naplačala. Ne le, da je njej zapustil vinograd, katerega je pred več leti daroval neki gospod iz Damelja v vživanje in posest vsakokratnemu na Vinici se nahajajočemu kaplanu, je dobila tudi, kakor se sama hvali hranilne knjižice z večjimi vsotami. Pred nekaj dnevi pa je izginilo iz župnišča več hranilnih knjižic z različnimi vlogami nekaj nad 80.000 K. Te knji-

žice so odnesli njegovi sorodniki s seboj v Kočevje z mnenjem, da ta denar pripada sorodnikom ne pa kuharici in drugim podrepnikom. Čez par dni so pa ti sorodniki zopet prišli na Vinico tolažiti obupano kuharico in babico. Ko pa je babica izvedela, da so sorodniki v župnišču, se je hitrih korakov napotila k orožnikom, z milo prošnjo, naj te sorodnike orožniki oddajo roki pravice. Kako je pač moglo poskakovati srce tej nesrečni ženi, ko je videla, da gre stražmojster v župnišče. A glej o čudo! Namesto, da bi bil orožnik vkleinil te pravične sorodnike, je pa aretiral vse hranilne knjižice in jih poslal v varstvo in nadaljno uradno poslovanje okrajnemu sodišču v Črnomelj. Dobro bi bilo, da bi se občani malo zganili ter zahtevali, da bi vinograd, katerega si je umrl župnik prisvojil in ga sedaj testamentarično izroči tuji osebi, dobil kaplan zopet v svojo last.

Trata v Poljanski dolini: Kakor že v zadnjem dopisu omenjeno, se namerava v nedeljo 22. avgusta t. l. ustanoviti na Trati društvo „Orel“. Predpogoj za to je seveda, če bo zadosti nezavednežev na razpolago. Agitatorji za ustanovitev društva so pač oni neomajni šušteršičijanci, ki vodijo našo občino že dobro desetletje tja v en dan, ne da bi se mogli izkazati niti z enim delom ali činom, ki bi bil v korist naši občini. Na socialnem in gospodarskem polju ne morejo zaznamovati nikakega napredka. Za revnejše sloje je v naši občini pravi pekel. Onemogli, katerim ni bila dana usoda, da bi si v delazmožnih letih oskrbeli za stara leta vsaj gorkega kotička, so navezani na milost in nemilost posestnikov, katerim so ti reveži seveda le v breme, to pa zato, ker naš občinski odbor za reveže popolnoma nič ne skrbi. Ako prebiraš občinske sejne zapisnike, razvidiš, da je naš občinski odbor usodo občinskih revežev vedno takole reševal: sklene se enoglasno, da se temu, oziroma onemu da 4 K, 10 K, največ 20 K enkratne podpore z nalogom, da se dotični potem napoti od hiše do hiše, odvisen seveda od miloščine posameznih posestnikov. Torej v pravem pomenu besede: beračenje. Zalostno, a nič čudno, ker naši klerikalni občinski očetje so sami egoisti (sebičneži), ki poznajo samo sebe, dobrobit ljudstva jim je pa deveta briga. Nevedneže, med katere spadajo tudi naši reveži, tolažijo le z onim svetom, kjer lahko tudi revež postane bogatinu enak, seveda, če bo na tem svetu lepo poslušno živel po naukih in zapovedih naših klerikalnih veljakov. Da našim klerikalnim magnatorjem za reveže ni nič mar, naj služi sledeči dokaz: svoječasno je prejel eden od tukajšnjih najzagrizenejših šušteršičijancev, namreč tisti, ki se sedaj najbolj ogreva in peha za ustanovitev „Orla“, od občinskega aprovizacijskega odbora na roko 1000 K z nalogom, da ta znesek razdeli med reveže. Ker pa ta gospod ni mogel, ali ni hotel najti nobenega reveža v naši občini, je dotični znesek vrnil enostavno aprovizacijskemu odboru. Z ozirom na to, da imajo ti klerikalni velikaši največjo zaslombo ravno pri revnejših Tratarcih, katere sicer hočejo osrečiti z nebesmi in s pomočjo katerih skušajo še nadalje obdržati našo občino v svojih trdih in neusmiljenih rokah, za kar naj bi jim služil tudi novi „Orel“, pozivamo tem potom tudi vse važnejše Tratarce, da v njihovo korist vendar že enkrat izpregledajo; naj tem sebičnežem enkrat za vselej obrnejo hrbet ter naj se ne pustijo več tako za nos voditi. Zatorej izstopite iz vseh klerikalnih društev, od katerih nimate nikake koristi, pač pa le škodo na račun katere vas voditelji teh klerikalnih društev zaslepljujejo v svoje namene. — Zatorej Tratarci: ne dajte se strašiti preveč s peklom, pač pa se skušajte vsaj toliko osamosvojiti, da boste pričeli misliti s svojo glavo. To pa dosežete le potom naprednih društev, nikakor pa ne potom klerikalnih. Zatorej pa, proč tudi od novega društva „Orla“!

Gospodarstvo.

g. Trgovska pogodba s Švico. V Beograd so prispeli pretečeni tork švicarski delegati, ki se bodo pogajali z našo vlado o trgovski pogodbi med Švico in Jugoslavijo.

g. „Sladkor“. V Ljubljani se je osnovala delniška družba „Sladkor“ z glavnico 500.000 kron. Obratni predmet je: nakupovanje in prodajanje sladkorja in drugega kolonijalnega blaga na debelo.

g. Vinska letina kaže letos prav dobro. Iz vseh delov Jugoslavije prihajajo ugodna poročila. Če prihodnje tedne ne bo nagajalo vreme, bomo imeli letos izvrstno kapljico. Burgundka že dobiva barvo in jagode se že mečijo. Ker pa imajo naši vinorejci v kleteh še pridelke iz leta 1918 in 1919, utegne nastati občutna kriza v vinski kupčiji.

g. **Rezervoarji za petrolej.** Trgovska zadruga „Sloga“ v Celju postavlja na prostoru ob izlivu Voglajne v Savinjo tri velikanske rezervoarje za petrolej, bencin in strojno olje z vsebino 1 milijon litrov. Delo bo dovršeno do 1. oktobra t. l. Družba ima tudi lastne železniške vozove-cisterne.

g. **Naša čebelarja.** V Splitu se je vršilo te dni čebelarstvo zborovanje. Na tem zborovanju je bil položen temelj edinstveni organizaciji jugoslovanskih čebelarjev. Med drugim se je sklenilo, da se naprosi vlado, naj dovoli 100.000 dinarjev brezobrestnega posojila za nabavo čebelarskih potrebnin.

Politični pregled.

Prestolonaslednik in regent Aleksander je večeraj podpisal ukaz o

novi vladi,

in takoj zaprisegel novega ministra za notranje zadeve Milorada Draškovića in ministra za vero Pajo Marinkovića, ki zaradi odsotnosti dosedaj še ni zaprisegel. Novega ministra za konstituantu dr. Mušičkega bo zastopal začasno minister za pravosodje Trifković. V sredo dne 25. t. m. se sestane narodno predstavništvo, kjer bo predsednik vlade podal izjavo o prošli krizi, kakor tudi svoj program. Po tem se takoj nadaljuje debata o volilnem redu za ustavotvorno skupščino, dalje proračun in mirovne pogodbe. Volitve v ustavotvorno skupščino bodo razpisane še ta mesec, a volitve se vrše v mesecu decembru! Nova vlada bo ostala do končanosti volitev v ustavotvorno skupščino, tudi narodno predstavništvo bo ostalo zbrano do novih volitev.

Najnovejše vesti

z rusko-poljskega bojišča

govore o hudih bojih okoli Varšave, kjer so Poljaki dosegli nekaj uspehov, potisnili Ruse nazaj, a vkljub temu je položaj za Poljake še vedno nevaren, akoravno se opaža v ruskih operacijah za sedaj neki zastoj. V Minsku so med tem začela pogajanja med ruskimi in poljskimi delegati, ali do kakega sporazuma dosedaj še ni prišlo, ker na eni in drugi strani mislijo, da se vojna sreča še obrne, zato se skušajo pogajanja še zavlačevati.

Albanci so zopet napadli naše obmejne straže v Debarskem okrožju, ali sedaj se je pozitivno dokazano

italijansko-albanska zveza,

ker so med ujetniki, ki so padli v naše roke, našli nekaj italijanskih častnikov in vojakov. Albanci so imeli v začetku nekaj uspeha. Zasedli so Piškopejo in Debar, ali ker so odposlane na mejo nove čete, se gotovo skoro posreči pregnati roparske tolpe pod vodstvom italijanskih agitatorjev preko meje. Ali naša vlada bo morala podvzeti energične mere, da enkrat za vselej onemogoči albanskim bandam te izlete na naše ozemlje, saj Albanci imajo dovolj žalostnih izkušenj iz let 1912/13, 1915 in 1918, ko so poizkušali take eksperimente! Tu velja edino le princip: zob za zob! Poročila iz Beograda sicer govore, da se je v zadnjem ministrskem svetu pretresalo to vprašanje in da so dana ministru notranjih zadev in vojnemu ministru obsežna pooblastila, da s svojimi organi naredi na meji red.

Beleške.

b. **Korošec in Drinković na delu.** Ministrstvo železnic, ki ga vodi z vednim deficitom dr. Korošec, je razpisalo ponudbo za dobavo petroleja, bencina in raznega strojnega olja. Naročilo je dobila neka ameriška firma, akoravno je rumunska družba „Astra Romana“ ponudila najugodnejše cene in vse mogoče pogodnosti. Nabava tega materiala je bila izročena ameriški firmi, akoravno je sama rumunska vlada izjavila, da bo podpirala dobavo iz Rumunije z vsemi mogočimi ugodnostmi. Rumunski poslanik v Beogradu je izjavil, da rumunska vlada jamči za prvovrstno blago, da bo dala vse mogoče popuste pri transportu ter skrbela za najtočnejšo izvršitev ugovora. Ponudba te rumunske družbe je bila brez ozira na ugodne cene in olajšave, sprejemljiva že zaradi tega, ker je rumunska valuta mnogo nižja od naše in bi bil transport mnogo cenejši. Ali Korošec se je odločil za ameriško firmo, ki je stavila mnogo višje cene, in to v valuti. — dolarjih — ki so tako dragi, a transport blaga neizmerno dražji nego iz Rumunije, tako da bo ta material najmanj petkrat dražji, kakor bi ga zamogli dobiti iz Rumunije. Najzanimivejše pa je, da so z isto rumunsko firmo sklenile pogodbe Češkoslovaška

in Nemčija, ker so bile njene ponudbe mnogo kulantnejše nego ameriške! Potem pa naj se kdo čudi, ako ima Korošec vedne izgube, na železnicah pa vsak teden povišuje tarife. — Za časa avstro-ogrške vlade so bili na zagrebškem poštnem ravnateljstvu nastavljeni dr. Karlo Frank, Ivo Sarić in Ivan Brinski. Ta slavna trojica je vodila protokol nezanesljivih poštinih uradnikov in uslužbencev, denuncirali so na vse strani in vodili celo špijansko službo. Seveda minister poš, Korošec verni zaveznik Drinković ni mogel in smel prezreti te trojice. Karla Franka je imenoval načelnikom v ministrstvu poš, a Sarića in Brinskega šefom zagrebškega ravnateljstva z naslovom svetnika! Tako gospodarita v Jugoslaviji dr. Korošec in Drinković.

b. **Od kod Orlom vojaške strojnice?** Poveljstvo Dravske divizijske oblasti je upeljalo strogo preiskavo, kdo je dal ob priliki Orlovskega izleta na Bled na razpolago Orlom vojaške strojnice, kar nasprotuje temeljnim vojaškim predpisom. V preiskavi je dozdej dognano, da se niti eno vojaško poveljstvo ni spozabilo, da bi dalo strankarski prireditvi vojaški oddelek s strojnicami, niti da bi izročilo Orlom same strojnice, ki bi z njimi ogroževali varnost prebivalstva. Odkor torej Orlom vojaške strojnice? Ali so jih Orli dobili in izvabili na nepošten način, ali pa imajo Orli, ki so svojčas zbirali dobrovoljce, da se bore za čast in slavo Avstrije, še vedno strojnice, ki so jim ostale iz lepih dni njih slavne zgodovine in avstrijskega „iraviligerstva“? Samo te dve mogočnosti sta, a preiskava bo dognala tudi to! Preiskava se vodi naprej, a o končnem uspehu še poročamo!

b. **Na dan z imeni.** Ljubljanski „Slovenec“ objavlja pismo, ki so ga baje poslali bodoči srbski Orli slovenskim Orlom, ali je toliko oprezen, da noče imenovati onih, ki so poslali to pismo. Srbski javnosti bi „Slovenec“ oziroma Orel jako ustregel, ako bi navedel te „Srbe“, ki se tako zanimajo za Orle in ki bi radi ustanovili v Srbiji to Koroščevo gardo. Zato prosimo „Slovenca“, da objavi ta ime — seveda ako je med temi orlovskimi navdušenci tudi oni „zastopnik“ Srbov Kellner, potem imen ni treba objavljati, ker tako že vemo pri čem smo!

Novosti.

Parlament je sklican za 25. t. m.

Plebiscit na Koroškem. Dne 18. avgusta je plebiscitna komisija izdala dva razglasta. V prvem se naznanja, da je vse plebiscitno ozemlje razdeljeno v šest okrajev, na čelu kojih stoje medzvezniški okrajni sveti. Ti sveti imajo svoje sedeže prvi v Rožeku za pas A in v Vrbi za pas B, drugi v Borovljah, tretji v Pliberku, četrti v Velikovcu, peti v Celovcu za celovsko okolico, šesta tudi v Celovcu za mesto Celovec. Okrajni sveti so odgovorni za potrebno organizacijo plebiscita v mejah svojega okraja ter so posredovalni organi med občinami in plebiscitno komisijo. Imajo tudi v zmislu mirovne pogodbe pravico do kontrole nad upravo, ne morejo pa izvrševati upravnih poslov.

n. **Posebni vlak** bo vozil v nedeljo na vrhniški železnici ob priliki priredbe brezovškega „Sokola“. Telovadni in veselčni prostor leži ob glavni tržaški cesti poleg postajališča Lukovica (druga postaja od Ljubljane na vrhniški progi) na senčnatem in lepem Gregorinovem vrtu. Proti Vrhniku vozita navadno iz Ljubljane dva popoldanska vlaka in sicer ob 13-18 in 19-20. V nedeljo bo vozil še poseben vlak, ki bo odhajal iz Lukovice proti Ljubljani ob 22-30, iz Lukovice proti Vrhniku ob 23-30. Posebni vlak bo pripraven ne le za one, ki se udeležijo sokolskega slavlja brezovškega „Sokola“, marveč tudi za ljubljanske izletnike na Vrhniko in za vrhniške Ljubljane. Na Lukovico, ki je od Ljubljane 9 km oddaljena, je v ostalem prijeten pešizlet ali pa vožnja po cesti. Lansko leto je posetilo brezovškega „Sokola“ obilo ljubljancev in Vičanov.

n. **Plebiscit na Koroškem** se vrši v drugi polovici meseca septembra.

n. **Spomenik Ignjatu Borštniku**, slavnemu gledališkemu igralcu nameravajo postaviti v stopnišču slovenskega dramskega gledališča v Ljubljani. Dobrovoljne prispevke bira in sprejema Ujedinjenje gledaliških igralcev SHS v Ljubljani.

n. **Protest proti zvišanju železniških cen.** Člani gospodarskega sveta v Zagrebu so sklenili energičen protest proti povišanju cen na železnicah. Zahtevajo, da se takoj skliče gospodarski svet, ki bo razpravljal o tem Koroščevem atentatu na ljudski žep.

n. **Program sestanka napredne omladine** o priliki zleta sokolskega saveza SHS v Mariboru: 1.) Pozdrav (tov. Štane Rape, phil.). 2.) Sokolska

ideja in naša inteligenca (tov. Lovšin Evgen, absol. eksp.). 3.) Orijentacije jugoslovanske omladine i njen odnosaj prema Sokolstvu (tov. Gjeranovič, phil.). Zborovanje se prične dne 30. avgusta 1920. ob osmi uri zjutraj. Polovične vozovnice, kakor tudi obvestilo o odhodu vlakov razpošljejo se v najkrajšem času.

n. **Sadovi Koroščevega gospodarstva** se kažejo povsod in v vseh panogah javnega življenja. Cene vsem predmetom skačejo, prvo so začele rasti cene živil, ki prihajajo po železnici, razmerno s temi podražili so se tudi drugi drugi predmeti, tako da smo v času, ko je vse pričakovalo padanje cen, doživeli po zaslugi Korošca, nova podražnja! Zlasti veliko razburjanje vlada v Srbiji, ker je s podraženjem cen na železnicah predvsem oškodovan kmet. Zato vlada tam tudi največje ogorčenje proti radikalcem, zaveznikom dr. Korošca in volilna parola srbskih kmetov pri nedeljskih občinskih volitvah je: V boj proti odiralcem kmetškega ljudstva! Koroščevo gospodarstvo se bo kruto maščevalo nad njegovo stranko, ki jo bo obsodil ravno oni kmet, ki ga je Korošec vedno zlorabljal v svoje strankarske namene!

n. **Prisilna delavnica** v Ljubljani se po sklepu slovenske deželne vlade razpusti; kaznjenci se izroče občinam, a prisilno vzgojevališče se premesti v Kočevje. Poslopje delavnice se uporabi za bolnice.

n. **Žrtve italijanskega nasilstva.** Včeraj dopoldne se je pripeljal v Ljubljano begunski vlak, ki je pripeljal 60 delavskih rodbin iz Pulja. To so delavci nekdanjega avstro-ogrškega pomorskega arzenala, katere je italijanska vlada, ker so jugoslovanski podaniki, kratkoma odpustila iz službe ter jih na stara leta bre kake preskrbe postavila na cesto. Nekoliko teh pomilovanja vrednih rodbin je ostalo v Ljubljani, drugi so se odpeljali naprej na Štajersko in Hrvatsko, kjer upajo dobiti streho in zaslužek.

n. **Nove poštne zveze.** Med našim ministrstvom za pošto in brzojav in bolgarsko poštno upravo se je dosegel sporazum za vpustavo poštne zveze ter se je že otvoril vsakodnevni poštini promet z Bolgarijo. Ta zveza je pomembna tudi zaradi tega, ker se zamore sedaj brez kakih ovir odpravljati preko Bolgarije korespondenca za Carigrad in ostalo Turčijo kakor tudi za malo Azijo. Po direktnem poštnem prometu z Bolgarijo je zvezan Zapad po najkrajši poti z Vzhodom. V kratkem se ustanovi ambulatna pošta med Ljubljano in Trstom, ki bo v neposredni zvezi z brzovlaki, ki vozijo med Beogradom in Ljubljano, a od Trsta z brzovlaki v smeri na Milan. Poleg tega se ustanovi pošta tudi v brzovlaku, ki vozi iz Prage preko Dunaja in Ljubljane v Trst. Na ta način se bo poštini promet med našo državo in inozemstvom znatno izboljšal.

n. **Izseljevanje v Ameriko.** Zadnji čas se je v Sloveniji zopet pojavilo številnejše izseljevanje v Ameriko, zlasti iz Dolenjske. Predvčerajšnjim se je odpeljalo iz Ljubljane nad 300 izseljencev, največini mladih deklet. Drug veselejši pojav pa je, da se v velikem številu vračajo v domovino „amerikanci“, ki s tamošnjimi razmerami niso prav nič zadovoljni in upajo, da najdejo v osvobojeni svoji domovini boljše življenske pogoje.

n. **Nova telefonska proga.** Med Beogradom in Zagrebom se otvori v kratkem nova telefonska linija. Delo bo dovršeno v prvi polovici prihodnjega meseca. Čim bo to delo končano, se začne graditi nova telefonska linija Zagreb-Ljubljana.

n. **Učitelj Emil Adamič**, priznan slovenski skladatelj se je včeraj vrnil po dolgih šestih letih iz ruskega ujetništva. Ves čas je bil v ujetništvu v Taškendu.

n. **Odlikovanje.** Polnomočni minister in poslanik v Pragi Ivan Hribar je odlikovan z redom Sv. Save I. razreda.

n. **Ukraden avtomobil.** Pri belem dnevu in sredi ceste v Mariboru je bil ukraden osebni avtomobil št. 137. Premeteni tat, ki je brzkotne kak šofer, je sedel v prpravljeni avto ter se odpeljal. O avtomobilu in tatu še ni nobenega sledu.

n. **Okradeni Bolgar.** V Ljubljano je prišel brez vsakih sredstev in dokumentov bolgarski učitelj Spasoje N. Daskalov, ki je bil namenjen v Italijo, da tam študira tehniko. Bolgar pripoveduje, da so mu v Zagrebu v vlaku pokradli ves denar in dokumente.

n. **Mine v Adriji.** Reški pristaniški urad javlja, da v Adriji še vedno plovijo posamezne mine, ki ogrožavajo trgovske ladje.

n. **Židje se selijo v Palestino.** Iz Splita se poroča, da je 17. t. m. iz tamošnjega pristanišča odplul Lloydov parnik „Carintia“ s 500 židovskimi rodbinami iz Galicije na krovu, ki se preselijo v „obljubljeno deželo“.

Razno.

r. **Brezžični telefon.** Pred kratkim se je posrečilo, postaviti brezžični telefon med Berlinom in Madridom. Kakor poročajo časopisi, se je mogoče razgovor dobro razumeti tudi na drugih vmesnih postajah. V kratkem se bodo vršili poizkusi takega razgovora med veliko nemško postajo Nauen in ameriško vladno postajo Annapolis pri Washingtonu. Posrečeni poizkus Berlin-Madrid se more smatrati kot nov rekord v področju radio-telefona.

r. **Ministrske misli o boljševizmu.** Berlinska „Sozialistische Korrespondenz“ je priobčila sledečo zanimivo satiro: Zunanji minister dr. Simons (v ponedeljek): Boljševizmo je izvršilo ogromno obnovitveno delo, posebno s tem, da je poenostavilo vire sil. (V torek): Zato primerjamo lahko boljševizmo z vse uničujočim plamenom, ki v pepeli, kar zagrabi in ostavlja le kup razvalin, iz katerih se dviga dim. (V sredo): Vsled tega naglašam, da se boljševizmo ne sme smatrati samo kot kup pepela. (Še par dni pozneje): Ker se moja izvajanja o boljševizmu neprestano napačno pojmujejo, podajam tu natančno definicijo: Boljševizmo je po mojem mnenju podobno razposajenemu zajčku, ki polaga svoja jajca v tuja gnezda, da izvali iz njihovega pepela Feniksa, pred čigar divjim pogledom se izpremeni Evropa v solnat steber, iz katerega tečeta med in mleko. Upam, da me je sedaj lahko vsak razumel.

r. **Klobuki iz pasje dlake.** Leta 1916. se je eksportiralo iz Mandžurije 850.000 klobukov iz pasje dlake. V Mandžuriji gojijo posebno vrsto psov, ki dajejo lastnikom veliko zaslužka. Dlake je dolga in razne barve, črna in tudi čisto bela. Mandžurska dekleta dobivajo take pse za čoto.

r. **Italija pred revolucijo.** V Moskvi se je te dni sestel drugi kongres tretje internacionale. V debati o svetovnem položaju je govoril dne 1. avgusta tudi italijanski komunist Serati, ki je med drugim izjavil: „Italija stoji neposredno pred revolucijo. Italija se nahaja v resni krizi, beda med delavci in kmeti narašča od dneva do dneva. Italijanski proletarijat se mora odločiti, kdaj naj izbruhne revolucija.“

r. **Zasedanje Zveze narodov.** „Echo de Paris“ javlja iz Washingtona, da bo Wilson v najkrajšem času službeno sklical Zvezo narodov na prvo zasedanje. Dan še ni določen, verjetno pa je, da se Zveza sestane dne 15. novembra.

r. **Proslava 50letnice francoske republike** se bo vršila v velikanskem obsegu. 4. september bo proglašen za narodni praznik. Iz mesta Avrara bodo z velikimi svečanostmi prenesli žaro, v kateri se nahaja srce generala Gambette, v Pantheon. V sprevedu bodo navzoči vsi veterani iz leta 1870. in 1871. Spomenik Strassburgu, Belfortski lev in spomenika Julesa Ferrya in Gambette bodo slavnostno okrašeni. Mesto bo razsvetljeno, po gledališčih pa se bodo vršile brezplačne predstave. Pri proslavi bodo sodelovali odposlanci vseh francoskih mest in izdelana bo posebna plaketa v spomin na junake, ki so pred 50 leti rešili Francosom njihovo domovino.

r. **Vojni stroški Francije.** Francoski senat je razpravljal te dni o proračunu za tekoče leto. Pri tej priliki je govoril senator Doumer o vojnih stroških Francije, ki so leta 1918. dosegli svoj višek, namreč 55 milijard frankov. V prvih šestih mesecih letošnjega leta so znašali še vedno 25 milijard frankov. Skupni vojni stroški Francije znašajo doslej ogromno vsoto 233 milijard in 300 milijonov frankov.

r. **Proti korupciji.** Kakor čitamo v nemških listih, se je ustanovilo v Frankfurtu o. M. društvo, katerega glavna naloga je boj proti korupciji. Društvo zahteva stroge kazni proti podkupovanju bodisi v državnih ali privatnih obratih, zlasti pa še aktivno ali pasivno podkupovanje parlamentarcev. V resoluciji, ki je bila soglasno sprejeta, izjavlja društvo, da vladajoča korupcija ogrožava vse gospodarsko življenje in da so proti tej „kugi“ stroge kazni najuspešnejše orožje.

r. **Posli iz nebeškega kraljestva.** Pomanjkanje poslov na Francoskem je tako veliko, da pričakujejo rešitev edino še iz nebeškega kraljestva. Naraščanje porok in pa visoke mezde po tovarnah so glavni vzrok, da je tako težko dobiti ženske posle. Da si na kak način pomorejo, namestavajo Francozi za hišna opravila najeti sedaj Kitajke. Že par tednov pričakujejo prihod enega parnika, toda „hčerk nebeškega kraljestva“ še dosedaj ni.

r. **Premagalec rumene mrzlice umrl.** V Angliji je te dni umrl znani ameriški zdravnik Crawford Gorgas. Kot vojaški zdravnik je bil v svojih mladih letih nastavljen na otoku Kubi, kjer je dolga leta študiral, kako bi uničil rmeno mrzlico. Pri raziskovanju bolezni so mu njegovi vojniki pomagali z veliko požrtvovalnostjo. Dali so se opikati od mušic, ki povzročajo to bolezen in so spali tudi v posteljah bolnikov, ki so umrli za to boleznijo. Tako se je Gorgasu v razmeroma kratkem času posrečilo, da je na otoku Kubi popolnoma zatrl rmeno mrzlico. Ko so potem Zedinjene države pričele gradnjo Panamskega prekopa, je pričel Gorgas neizprosno boj proti nevarnim mušicam in tako omogočil, da se je veliko delo splah moglo pričeti.

r. **Železne ladje.** V Ameriki so v zadnjem času pričeli z gradnjo železnih trgovskih ladij. Merchant Shipbuilding Corporation je nedavno prevzela naročilo, da zgradi v dveh letih 40 železnih trgovskih ladij po 8.800 ton. To ne ravno lahko nalogo hoče izvršiti v svoji ladjedelnici v Harmanu. Posamezni deli ladje se izgotove kos za kosom v ladjedelniških podjetjih ter se potem z ogromnimi transportnimi sredstvi zbirajo v centralni ladjedelniški delavnici, kjer se sestavi ladja iz posameznih delov. Družba hoče, da štedi na ta način s časom, prostorom in denarjem.

r. **Zakoni, ki jih sklepa želoдец.** V Napolju je živel pred par leti bogat mladenič, ki je bil znan kot velik čudak. Ta gospod, Tasino, se je lepega dne odločil, da se poroči. Zvest svojemu načelu, da gre ljubezen skozi želoдец, je razglasil ponudbo, da bo vzel ono žensko za ženo, ki mu bo gotove vrste kosilo iz makaronov najbolje pripravila. Nič manj kakor 120 makaronaric se je oglasilo in najspretnejšo med njimi je popeljal Tasino pred oltar. — V grofovini Yorkshire na Angleškem je živel bogatin, ki je imel v prvem zakonu jako slabe izkušnje s svojo ženo, ki mu ni znala nobene stvari prav skuhati. Ker se je odločil, da se zopet poroči, je na svoje stroške vzgojil tri dekleta in izbral potem med njimi najboljšo kuharico za ženo, a čez eno leto po poroki je postala mlada gospa vdova; podedovala je lepo premoženje in poročila potem mladega hotelirja.

r. **Voli in Angleži.** Neki angleški list je priobčil sledečo zanimivo smešno dogodbico, ki se je izvršila v švicarskem narodnem svetu. Poslanci so se pritoževali, da so vozne cene živali po švi-

carskih železnicah previsoke. Neki poslanec je označeval naravnost za škandal, da mora navaden vol ravnotoliko plačati, kakor v prvem razredu potujoči Anglež. „Primerja je slaba“, je odgovoril švicarski prometni minister Huab. „Prvič zahteva Anglež izmed 40 sedežev v vagonu samo enega, dočim mora imeti vol cel voz. Vrhu tega stopi Anglež sam v voz, brez tuje pomoči, dočim morajo vola spraviti železničarji. Končno je treba volovski voz razkužiti, kar v splošnem za Angleže ni potreba.“

M. U. dr. Fran Virant

specialist za kožne in spolne bolezni

ordinira zopet redno od 1/2 2—3. pop.

Ljubljana, Miklošičeva c. 18./II.

(na voglu Sodne ulice).

MASTIN

Živino redilni prašek, primešaj krmi. Prebavi vsako krmo do zadnjega, da se je nič ne izgubi. Dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo Mastin. Ako se pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem naj se naroči po poštni dopisnici v izdelovalnici Mastina,

lekarna Trnkóczy v Ljubljani

5 zavojev (paketov) Mastina za 30-50 K poštne prosto na dom.

GARJE,

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo po pošti K 12-50 poštne prosto.

!! Lovci, pozor !!

Lovska brakirska psica, dobre pasme, se proda.

Kdor jo želi kupiti, naj se oglasi pri Ivanu Veselaku, lovskem pazniku, Seržovica 7, Ponikva ob južni železnici. 3-1

Čevljarški šivalni stroj (Jax)

malo rabljen, skoro nov, proda po ugodni ceni:

Sigmund Oražem, pošta Sodražica.

POZOR! Prva jugoslovanska POZOR!

urarska popravilna delavnica
za stolpne (turnske) ure

Ivan Seliškar, urarski mojster v Ljubljani,
Pot v Rožno dolino št. 10.

Kupujem vedno in v vsaki množini po najvišjih cenah: Brinjevo olje, suhe gobe, fižol in druge deželne pridelke.

Nudim najnižje: Kavo, olje, riž, sveče, moko, vžgalice, pravo slivovko, rum, ter razno drugo blago.

M. Rant, Kranj.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Štritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavnica in rezerve okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. —
Brzojavni naslov: „Banka“.

Delniška glavnica **K 30,000.000**

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve okrog **K 10,000.000**

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zader, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. Vloge na tekoči račun in ziro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Ekontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkvalitatnoje.

Brzojavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.